

Novăceanul

Publicație lunară independentă

ORAȘUL NOVACI ♦ Anul XIII, Nr. 149 ♦ JOI, 30 Octombrie 2025 ♦ ISSN 2392 – 6961

PAROHIA NOVACI la ceas de mare sărbătoare

Micuța dar cocheta localitate Novaci este așezată la poalele muntelui Parâng, la o altitudine de 667 metri. Ca multe alte localități din zona de nord a Olteniei, are o intensă viață religioasă, cu rădăcini bine ancorate în dragostea de Dumnezeu și de țară. În timpul stăpânirii austriece din Oltenia, crescătorii de oi din Mărginimea Sibiului ajung la sud de Carpați și se învoiesc pe moșiile boierești. Treptat, constituie mici comunități care se dezvoltă. La Novaci, comunitatea de „ungureni”, cum sunt numiți cei veniți din Ardeal, se așază pe malul stâng al râului Gilort, învoiți pe moșia Vlădoianu-Palada. Zidesc biserică, mai întâi în Plăiești, cu ajutorul și coordonarea Mariei Palada, cunoscută cu denumirea de „cocoana”, datorită mărinimiei dănei. După reforma agrară de la 1864 din timpul domnitorului Alexandru Ioan Cuza, țărani iobagi sunt împroprietăriți și, astfel, se formează satul Novaci Streini. Vatra așezării coboară pe malul stâng al Gilortului, cuprinzând zona Dumbrava, care este cumpărată de Banca Gilortul de la proprietari, este lotizată, sistematizată și, ulterior, vândută la prețuri mici membrilor acestei bănci. Comunitatea ungurenilor primește alt lot de la Maria Palada, de 11.000 de m², în zona centrală, pentru biserică și cimitir. Aici ridică mai întâi o biserică de lemn pe care la 1920 o demolează pentru a pune piatră de temelie pentru biserică de zid, o construcție impunătoare, care a putut fi ridicată cu sprijinul credincioșilor din comunitate, dar și al Băncii Gilortul. Au fost doi episcopi implicați: învățătorul Ion Giugiulan și Gheorghe Ciorogaru. Coordonarea lucrărilor i-a fost încredințată preotului Constantin Stângă, originar din Copăcioasa, stabilit la Novaci prin căsătoria cu preoteasa Maria Stângă.

Biserica s-a zidit pe temelie din blocuri de granit multicolor, cioplite manual de meșteri pietrari. Acest filon se găsește în zona Dumbrăvița, la pârâul Strugazului. Este o clădire de mari dimensiuni, cu trei turlle, cu arhitectură de cruce înscrisă. Are bolțile susținute de arce din lemn, iar turla principală, care este deschisă, stă pe grinzii de oțel turnate la Reșița, în formă de I, de 40 de

centimetri grosime. Astfel, se explică faptul că nu a fost afectată de cutremurele ce s-au petrecut în România în veacul al XX-lea.

Pictura întregii biserici a fost realizată de Iosif Keber, cel în a cărui casă, de pe strada Sfântul Nicolae din Târgu Jiu, se află pinacoteca bibliotecii „Christian Tell”. Sfințirea ei a fost oficiată la 3 noiembrie 1935 de către Episcopul Râmnicului, Vartolomeu Stănescu. La început, era acoperită cu șită, însă, mai târziu, sub păstoria PC Preot Protoiereu Tiberiu Stângă, a fost acoperită cu țiglă, iar la turlle s-a pus tablă galvanizată, în formă de solzi. La 21 decembrie 1998, în urma morții neașteptate, trece în veșnicie vrednicul de pomenire Preot Protoiereu Tiberiu Stângă, lăsând un mare gol în sufletele enoriașilor păstoriți. Vreme de 6 luni, parohia a fost vacantă, venind prin rotație mai mulți preoți care asigurau serviciile religioase, aduși de cântărețul bisericesc Gheorghiușu Ilie-Tudor și de episcopul Piliuță Gheorghiușu, sub coordonarea Protoierei Târgu Cărbunești.

La 1 iulie 1999, comunitatea Parohiei Novaci a fost încredințată spre păstorie PC Preot Coconețu Ion, fiu al parohiei, care terminase studiile Seminarului Teologic și ale Facultății de Teologie din Craiova. Dintru început, gândul nostru a fost de a avea o biserică parohială înnoită, așa cum trebuie să aibă o comunitate vie de credincioși. De altfel, se cunoaște de toți zicala: „Biserica este oglinda satului”. Nu poate un sat cu oameni buni să aibă o biserică neglijată. În toamna anului 1999 s-a schimbat tabla de pe cele trei turlle. Apoi, între 2000 și 2001 s-a reparat acoperișul ca lemnărie și s-a înlocuit țigla cu tablă galvanizată. Apoi, s-au înlocuit ferestrele cu altele noi și s-a făcut încălzire centrală pe cupru, cu 24 de calorifere. Din anul 2002, a fost numit ca preot slujitor PC Preot Lăcătușu Valentin. S-a trecut la zugrăvirea exterioară și pentru că nu erau fonduri suficiente, s-a repetat această operațiune de-a lungul anilor de trei ori. Bisericile nu au fonduri pentru reparații de la vreun minister, ele se bazează pe ajutorul credincioșilor și al altor oameni de bine. S-a realizat apoi scară de acces pe platou, conservându-se granitul cioplit de la vechile scări.

Pentru că tencuiala cădea, iar în interior erau mai multe zone în care bolțile se spărseseră, ca urmare a infiltrării apei, era nevoie de o consolidare foarte serioasă. Ne-am dat seama că era necesară o lucrare de mare amploare. După ce am consultat mai multe firme și am primit răspunsuri negative de la fiecare, m-am sfătuit cu paracliserul bisericii de atunci, Dăncilă Gheorghiușu, și am mers să-l rog pe Porumbescu Sorin să se angajeze la o astfel de lucrare. Deși aveam inima îndoită, pentru că promisem mai multe refuzuri, dată fiind amploarea lucrării, răspunsul lui Sorin a venit ca o mare ușurare: „Da, părinte, o facem!”. În 2014, toamna, am început cu pregătirea materialelor pentru schele. Au fost necesari 90 de m³ de cherestea fasonată, adică trei tiruri. Încet, biserica a fost îmbrăcată în schele de echipa fraților Sorin și Cristi Porumbescu. Mama dânsilor pregătea masa cu sprijinul tuturor enoriașilor. S-a decopertat tot exteriorul până la cărămidă, s-a curățat, spălat și s-a tencuit cu material pe bază de var, ciment alb și nisip, și s-a zugrăvit cu vopsea lavabilă. A urmat înlocuirea tablei

Anunț

„SĂ CONTINUI CURSA CU OBSTACOLE A VIEȚII”

Anunțăm cu bucurie desfășurarea conferinței duhovnicești „Să continui cursa cu obstacole a vieții”, susținută de arhid. lector univ. dr. Adrian Sorin Mihalache, un distins invitat special, cunoscut pentru profunzimea și echilibrul cuvintelor sale.

Evenimentul este organizat de Lucian Spafiu și a primit binecuvântarea Înaltpreasfințitului Academician Dr. Irineu, Arhiepiscopul Craiovei și Mitropolitul Olteniei.

Toți cei care doresc să participe sunt așteptați duminică, 9 noiembrie 2025, ora 18:30, la sala „Helena Events” din orașul Novaci, cu inimile deschise și în număr cât mai mare, pentru a lua parte la un moment de reflecție și lumină sufletească.

Intrarea este liberă!

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Dr. IRINEU, Arhiepiscopul Craiovei și Mitropolitul Olteniei

CONFERINȚĂ duhovnicească

9 NOV 2025 | 18:30 | NOVACI

Sala Helen Events | Detalii: 0761248628

SĂ CONTINUI CURSA CU OBSTACOLE A VIEȚII!

O lectură despre reziliență la frontiera dintre spiritualitate creștină și neuro-psiho-fiziologie

INTRARE LIBERĂ

Arhid. Lect. Dr.
Adrian Sorin Mihalache

galvanizate de la acoperiș cu tablă de cupru, lucrare executată cu echipa condusă de Pagu Gigel de la Harghita. S-a scos pardoseala care era putredă în multe locuri și s-a adus în interior piatră concasată pentru drenaj, peste care s-a turnat ciment cu plasă sudată, lăsând rosturi de rupere a capilarității pe marginea zidului, pe care le-am umplut cu piatră albă de Grecia. S-au bătut 250 de m² de parchet din stejar. În curte s-a pus piatra de temelie pentru capelă și s-a executat construcția acesteia. S-a curățat în întregime coasta de arbori bătrâni și de brazii care se îmbolnăviseră. Au fost replantați cu sprijinul Primăriei Novaci pe întreaga suprafață: brad argintiu, molid, și alte specii de arbori. A urmat restaurarea picturii, realizată prin licitație cu plicuri închise, așa cum este procedura la Comisia de pictură a Patriarhiei Române. A câștigat licitația domnul profesor Duvac Constantin din Galați, pictor restaurator care era și ucenicul lui Iosif Keber. S-a făcut restaurarea în patru ani, atât a picturii murale, în suprafață de 1000 de m², cât și a icoanelor de la catapeteasmă. Tot mobilierul bisericii a fost restaurat de Cristi Porumbescu. De altfel, după terminarea lucrărilor, l-am dus la Școala de Cântăreți Bisericești de la Craiova și astăzi ocupă acest post, înscriindu-se astfel între slujitorii de strană ai parohiei. S-au construit apoi: cameră tehnică, toaletă și spațiul de depozitare pentru unelte și lemne. Echipa pictorilor a fost cazată la internatul Liceului Teoretic Novaci cu titlu gratuit, prin bunăvoința doamnei director Mădălina Popica și a domnului primar Dumitru Leuștean. S-a trecut apoi la împrejmuirea perimetrului curții.

Partea dinspre centrul orașului a fost excavată cu acordul Sfintei Mitropolii a Olteniei și s-au realizat parcări. Gardul de zidărie în piatră s-a făcut cu sprijinul Primăriei Novaci. Tot dânsii au realizat și

iluminatul exterior al Sfintei Biserici și au sprijinit cu o parte din materiale zidul de împrejmuire dinspre strada Șesului. Cu echipa de meseriași condusă de Ionuț Petec de la Bobu, s-au făcut zidurile de împrejmuire pentru teren dinspre strada Șesului și dinspre strada Intrarea Șesului. Porțile, după modelul gorjenesc, s-au făcut de Sorin Porumbescu, iar sculptura lor, după modele din interiorul bisericii, s-a făcut de Cristi Porumbescu. Cu sprijinul Obștii Cerbu, s-a ridicat și Centrul social-administrativ cu capacitatea de 250 de locuri, bucătărie și capelă, pentru Biserica filială de pe strada Rânca, pe terenul de 800 de m², donat de Elena Coconețu, cu fiica și ginerele dănei de la Timișoara, Dănuț-Florin și Maria Bustan. În primăvara anului 2025 s-au realizat alei pavate în curtea bisericii parohiale, în suprafață de 800 de m². Toți enoriașii parohiei, alături de Primăria Novaci, de Obștile din zonă, de firme din Novaci, Craiova, Târgu Jiu, Constanța, București și Cluj au participat la această înnoire.

Aducem calde mulțumiri tuturor și rugăm pe bunul Dumnezeu să răsplătească osteneala fiecăruia. Novaciul are azi, în centrul său, o biserică frumoasă, alături de toate celelalte biserici ce se află în localitate.

Pe data de 2 noiembrie 2025, Mitropolia Olteniei, împreună cu Protopopiatul Târgu Cărbunești și Parohia Novaci organizează slujba de resfințire a bisericii centrale din Novaci.

Oficierea va fi realizată de către Î.P.S. ACADEMICIAN DOCTOR IRINEU, Mitropolitul Olteniei, înconjurat de sobor de preoți și diaconi. Vă așteptăm la acest moment unic pe toți cei ce simt iubire de Dumnezeu și dorința de întărire în har!

Preot Paroh Parohia Novaci,
Ion COCONEȚU

Mitropolia Olteniei
Arhiepiscopia Craiovei
Protoieria Târgu Cărbunești
Parohia Novaci, județul Gorj

Duminică, 2 Noiembrie 2025,

va avea loc slujba de resfințire a bisericii cu hramul „Soborul Sfântului Proroc Ioan Botezătorul”-Novaci Centru.

Slujba de Tărnosire și Sfânta Liturghie Arhierescă va fi oficiată de către Î.P.S. Dr. IRINEU Arhiepiscopul Craiovei și Mitropolitul Olteniei, împreună cu un ales sobor de preoți și diaconi.

Program liturgic:

Sâmbătă, 1 Noiembrie 2025:
Ora 18:00: Slujba Vecerniei

Duminică, 2 Noiembrie 2025:
Ora 07:00: Sfințirea Aghesmei Mici
Ora 07:30: Utrenia
Ora 08:30: Slujba Tărnosirii
Ora 09:30: Sfânta Liturghie Arhierescă

"Festivalul Tocanului"... un festival cu impact asupra dezvoltării comunității novăcene

În ultimii zece ani, organizarea de festivaluri a luat o amploare deosebită, urmare a ușurinței cu care oamenii comunică datorită noilor tehnologii de comunicare prin internet și schimbărilor survenite în ceea ce privește viteza de deplasare pe cale aeriană de la un capăt la altul al globului. La nivel mondial, se organizează tot felul de festivaluri, deoarece asemenea evenimente sunt importante pentru tradiții și cultură, educă publicul și democratizează accesul la cultură, oferă spații pentru conectare socială, exprimare liberă și dezvoltarea rețelelor profesionale. Aceste evenimente aduc împreună comunitățile, revitalizând spațiile urbane și promovând dialogul social, permițând oamenilor să se bucure de muzică, artă și tradiții într-un mod unic.

Pentru că festivalurile reprezintă o manifestare vibrantă a diversității culturale și artistice a lumii, fiind în trend cu schimbările apărute la nivel mondial în domeniul organizării unor astfel de evenimente, cu ani în urmă, Primăria Orașului Novaci a făcut demersurile necesare pentru a organiza un festival cu o tematică axată pe tradiții, care să dea durabilitate comunității, intitulat "Festivalul Tocanului". Pentru a asigura identitatea unui astfel de produs, „Festivalul Tocanului” a fost înregistrat la O.S.I.M, ca marcă unică, protejată prin lege.

Aflat la a VI-a ediție în acest an, „Festivalul Tocanului” se vrea a fi sărbătoarea care promovează bunele practici ale crescătorilor de animale. În centrul atenției

vizitatorilor prezenți la Novaci - duminică, 12 octombrie 2025 - a fost procesul de preparare a produsului gastronomic cu specific local, intitulat "tocanul de oaie", un preparat care, pe cât este de simplu, pe atât este de gustos și de căutat de consumatori.

Anul acesta, "Festivalul Tocanului", cu sprijinul crescătorilor activi de animale și prin intermediul Ansamblului Folcloric "Nedeia", a adus în fața publicului oameni ai munților, oameni simpli, dar cu sentimentul sacru al apartenenței la comunitate și familie. În cadrul Festivalului, toată lumea prezintă a avut ca principale puncte de interes: tocanul din carne de oaie, scena cu spectacolul artistic, târgul meșteșugarilor și târgul producătorilor particulari. Fiecare dintre cele patru sectoare s-a bucurat de succes, aspect dovedit de: consumul unei cantități impresionante de tocan (s-au consumat peste 150 de oi), de miile de spectatori prezenți ore în șir în fața scenei și de vânzările multumitoare realizate de meșteșugari și de producătorii de "Telemea de Novaci", de dulceață, sirop, cozonac, plăcinte etc. S-au confruntat, în cadrul Festivalului, reprezentanții a zece vechi familii de păstori novăceni, care au demonstrat juriului că păstrează rețeta tradițională.

Juriul a fost format din domnii: Radu Miruță, ministru al Economiei, Digitalizării, Antreprenoriatului și Turismului din România (novăcean cu origini păstorești), Claudiu Manta, parlamentar de Gorj - membru al Camerei Deputaților din Parlamentul României - (novăcean cu origini păstorești), Lucian David, cercetător la Institutul de Etnografie și Folclor, membru al echipei care a pus transhumanța ciobanilor la loc de cinste în Patrimoniul Mondial Imaterial UNESCO, doamna Mărioara Băbu, Tezaur Uman Viu în gastronomie pastorală, alături de domnul primar Dumitru Leuștean, novăcean din tată

în fiu. Concluzia juraților a fost clară: carnea a fost de cea mai bună calitate, timpul de fierbere a fost suficient, astfel încât carnea a fost fiartă cât trebuie, pentru a nu se desprinde de pe os. Nu s-au folosit alte ingrediente, în afară de sare, seu de oaie și carne. S-a monitorizat timpul și procesul de solidificare a tocanului din castroane, pentru fiecare caz în parte.

Dacă, gastronomic vorbind, moștenitorii și transmițătorii tradițiilor au fost ciobanii, pe plan artistic, transmițătorii de tradiții folclorice au fost tinerii dansatori de la „Nedeia” și Școala de Dans „Nedeia”, care au pus în scenă momente coregrafice cu temă păstorească. Acest festival a demonstrat, încă o dată, puterea unei comunități unite în procesul de păstrare a elementelor autentice locale. Actul cultural presupune educația maselor, iar noi, organizatorii, am ținut cont de acest lucru.

Ne-am dorit ca totul să fie ALTFEL, diferit de o zi obișnuită a unei localități, deoarece personajele implicate sunt doar novăceni, atât pe scenă, cât și la pregătirea vestitului TOCAN de oaie, care nu este nici tocanel, nici tocăniță, nici tocătură, nici tochtură sau tocană, originalitatea produsului fiind și motivul pentru care "Tocanul de Novaci" este marcă înregistrată.

Au prezentat tocan preparat juriului doar ciobanii novăceni, proprietari de turme, grupați pe familii, cei care locuiesc în Novaci, proveniți din familii cu o vechime în oierit de peste 70 de ani. Chiar dacă știu și alții să

prepare tocanul din carne de oaie, mulți nu înțeleg că "Tocanul de Novaci" este protejat de lege, fiind marcă OSIM, că acest Festival nu este un bălci, unde poate comercializa oricine. Sintagma "Festivalul Tocanului" se referă la tocanul preparat de moștenitorii reali ai tradițiilor. Dacă organizatorii nu respectă regulile specifice unui asemenea festival, și cele după care s-a scris proiectul, această manifestare de marcă a Novaciului se va transforma într-un simplu târg de țară, invadat de produse care nu au nimic în comun cu autenticitatea și cu istoria locurilor.

Sărbătoarea noastră păstorească s-a bazat în acest an pe farmecul unor momente premergătoare zilei de 12 octombrie, rare, unice chiar, care au marcat starea novăcenilor implicați. La munte a nins. Panică mare. Mii de oi au rămas blocate peste vârfuri. Selecția oilor, specifică perioadei coborâtului turmelor,

în procesul transhumanței, nu s-a mai putut face. Sacrificarea oilor a fost o problemă de timp.

Cu toate greutățile zilelor de vineri și sâmbătă, seara zilei de sâmbătă a încântat pe toată lumea. S-au încins focurile, vinul a dezlegat limbile, iar ochii s-au bucurat de priveliștea oferită de către tinerii prezenți pe scenă. În cadrul programului artistic intitulat "Scena aparține tinerelor talente", timp de cinci ore și-au expus talentul aproximativ 40 de tineri artiști, soliști vocali și instrumentiști, extrem de talentați și premiați la foarte multe concursuri. Au promovat cu succes folclorul din nordul Olteniei. Voci "de aur" au răsunat la Novaci în cele două zile. Tinerii soliști: Alice Ghile, Larisa Cărlugea, Yasmine Polacek, Natalia Popescu, Cidoiu Victor, Gabriel Rădu, Bunea Fabiana, Pănescu Sofia, Nuță Andrada, Nanu Anastasia, Călin Cotorcea-fluier, Rebeca Negoii, Ciobanu Gabriel, Pârjol Cristina, Ciotor Andrei, Anuța Mădălina, Dragotă Daria, Rusu Raul-Antonio, Pupăză Denisa, Păuna Karina, Amira Danciulescu, Măruță Diana, Andrei Dinulescu, Frățilescu Daria, Copaci Eusebiu, Jujan Maria, Andreea Dănuș, Predescu-Ciurea Darius, Părlageanu Denisa, Trăilescu Nicolae, Alexandru, Racocanu Isabela, Vasile Luiza, Andreea Ezereanu-Popescu, Cojocar Daria, Cioiu Alexandru-fluier, Popica Răzvan și Ana Maria Iordache, grupurile vocale conduse de profesorii Elena Balan, Emilia Drăgoțoiu-Nanu, Ion Drăgan sau Viorica Bordea, au dat savoare unui moment artistic atribuit marilor talente la început de drum. Trupa tinerilor prezentatori, "3A", a fost pe măsura talentelor prezentate, cu zâmbete și cuvinte de încurajare.

La novăceni, satisfacerea gusturilor muzicale pentru public și, în special, pentru cei care au preparat tocanul, nu a fost un lucru ușor de realizat, din cauza preferințelor variate. Au evoluat pe scena Festivalului mari artiști, prin contribuția unită a producătorilor de tocan, a unor sponsori, a Ansamblului Artistic Profesionist "Doina Gorjului" și a Primăriei Orașului Novaci.

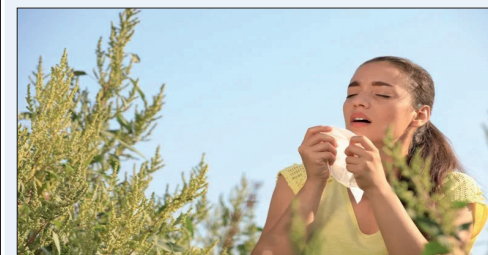
„Festivalul Tocanului”, ediția a VI-a, a fost organizat de Primăria Orașului Novaci, prin Casa de Cultură Novaci - în parteneriat cu Consiliul Județean Gorj, prin Ansamblul Artistic Profesionist "Doina Gorjului", Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Gorj, Școala Populară de Arte „Constantin Brâncuși” Targu Jiu și Asociația Crescătorilor de Ovine Novaci. Prezența Ansamblului Folcloric "Nedeia" în toate punctele cheie ale spectacolului "Moștenitorii de tradiții" a demonstrat, încă o dată, faptul că artiștii amatori merită atenția și sprijinul comunității.

În procesul de realizare a decorurilor și de desfășurare în sine a întregului eveniment artistic, cu tot ce a ținut de tradițiile ciobanilor, ale meșteșugarilor, de

Alergia la ambrozie

AMBROZIA este un gen de plante erbacee, sau de arbuști, nu foarte înalți - deși unele specii ating o înălțime de 4 metri -, aparținând familiei Asteraceae, provenind din America de Nord și America de Sud, de unde s-a răspândit prin Europa. Preferă soluri nisipoase, mai puțin fertile, apar în mod spontan pe marginea drumurilor și pe malurile râurilor de câmpie.

Alergia la ambrozie este o reacție anormală a sistemului imunitar, declanșată de expunerea la polenul plantei, fiind una dintre cele mai întâlnite alergii sezoniere. Polenul este format din particule minuscule, care plutesc în aer pe distanțe foarte mari. Temperaturile ridicate, dar și umiditatea redusă și vântul, creează mediul propice pentru ca plantele de ambrozie să elibereze polen. Perioada de polenizare a ambroziei începe, de obicei, la mijlocul lunii august și poate dura până la primele înghețuri de octombrie. Această perioadă este problematică pentru persoanele alergice la ambrozie, deoarece polenul poate provoca o gamă largă de simptome, care variază, fiind mai ușoare sau mai severe. Simptomele includ: strănut repetat, congestie nazală, secreții nazale apoase, mâncărimi ale nasului și ochilor,

lăcrimare și înroșire a ochilor, iritații ale gâtului, tuse, senzație de presiune toracică sau chiar dificultăți de respirație în alergiile severe, oboseală, somnolență și scăderea capacității de concentrare.

Diagnosticul alergiei la ambrozie se poate face prin testări cutanate (prick test- medicul alergolog aplică pe piele mici cantități de polen de ambrozie și observă reacția) sau analize de sânge (se măsoară nivelul anticorpilor specifici de tip Ig E pentru polenul de ambrozie), iar tratamentul include evitarea expunerii la polen (rămâi în casă în zilele cu mult polen, în special dimineața, când concentrațiile de polen sunt mai mari, folosește filtre de aer în casă și mașină, poartă ochelari de soare etc.), administrarea de medicamente antihistaminice și, în cazuri severe, imunoterapia, care oferă o soluție pe termen lung, crescând toleranța organismului la polen.

**Medic primar pediatru,
Alexandra STOICOIU**

asigurarea continuității la scenă, de pregătire a unor puncte din program, s-au alăturat Primăriei și Casei de Cultură Novaci VOLUNTARI, 49 la număr, tineri și maturi, elevi și cadre didactice a căror muncă și contribuție a fost de neegalat.

Liceul Teoretic Novaci s-a remarcat prin implicarea atât a elevilor, cât și a cadrelor didactice. În calitate de coordonator artistic în organizarea evenimentului, dar și de voluntar, consider că numele unor persoane dedicate comunității merită făcute cunoscute. Felicit toți voluntarii, dar în mod special pe câteva persoane, pentru munca grea și îndelungată depusă: Delia Popa, Simona Constantinescu, Alina Țicu, Iuliana Firu, Popescu Veronica, Tatiana Dărvăreanu, Felicia Anghel, Iulia Giugiulan, Bobocă Kristina, Oana Tomescu, Simona Țăpîrdea, Ioana-Nicoleta Jenoiu, Maria Bărgan, Ionuț Burci, Dragoș Zamfira și Poenaru Elisei. Acești oameni minunați merită multe felicitări și mulțumiri din partea comunității, pentru implicare și dăruire.

**Director artistic al Festivalului,
coordonator al activității
Casei de Cultură Novaci,
Prof. Elena BASARABĂ**

Clacă de porumb ca odinioară – între tradiție și bucuria revederii

Miercuri, 22 octombrie 2025, elevii înscriși în învățământul primar la Școala Gimnazială Novaci – structură Școala Gimnazială Pociovaliștea au trăit o experiență deosebită. Au participat la o clacă de porumb, așa cum se făcea odinioară, când oamenii se adunau la muncă, la povești și la voie bună.

În cadrul Programului național educațional „Săptămâna Verde”, doamnele învățătoare: Popa Delia, Constantinescu Simona, Negucioiu Rodica, Papuc Cristina și dna prof. Ardeoiu Eugenia au propus elevilor o reîntoarcere în timp.

Într-o atmosferă autentică, cu muzică gorjencească, zâmbete și entuziasm, copiii au descoperit bucuria lucrului împreună și farmecul tradițiilor de altădată.

Cei mai mici școlari au trăit o adevărată sărbătoare la claca de porumb. Cu râsete și strigăte vesele, copiii s-au urcat pe grămada uriașă de știuleți și s-au întrecut în a desface fiecare drugă de

porumb din „muntele de aur”. La finalul zilei, munca lor s-a văzut în cele peste treizeci de coșuri pline, rod al hărniciei și al veseliei împărtășite.

Cu ochii plini de curiozitate, micii participanți au răsfoit fotografii vechi, alb-negru, din cușorul amintirilor, au ascultat povești, au cântat, au reprodus strigături din „vremuri înțelepte”, au făcut o horă mare și au simțit emoția simplității de altădată.

Totul a devenit un joc plin de sens, o lecție despre respectul pentru muncă și pentru valorile transmise din generație în generație.

Doamnele învățătoare le adresează alese mulțumiri gazdelor evenimentului, Gabriela și Ion Țivlea. Ospitalieri, aceștia i-au primit în gospodăria dumnealor cu

multă căldură pe toți copiii curioși, spre a descoperi cum se mai face agricultură în zilele noastre. Le-au pregătit celor mici diverse bunătăți, cum ar fi gogoși calde și castane coapte. A fost o zi în care tradiția, munca și bucuria de a fi împreună s-au împletit într-o poveste frumoasă, pe care copiii o vor purta mult timp în suflet.

Prin această activitate, elevii au înțeles că respectul pentru muncă, natură și valorile autentice se învață cel mai frumos prin trăire. Iar „claca de porumb” de la Pociovaliștea rămâne o dovadă că tradițiile pot prinde viață oricând, atunci când sunt datorate cu drag și bucurie.

Prof. Simona CONSTANTINESCU

Urmare din pag. 2

...”Festivalul Tocanului”...

Nu uitați, voluntariatul este o modalitate excelentă de a dăruii comunității tale, de a-i sprijini pe cei care au nevoie și de a crea o schimbare pozitivă în jurul tău!

„Festivalul Tocanului”, prin tot ceea ce se întâmplă la Novaci, anual, în a doua duminică a lunii octombrie, este un eveniment care trebuie păstrat cu sfințenie de comunitate în condițiile actualei societăți, supusă schimbărilor, care ne depărtează tot mai mult de ceea ce înseamnă „rădăcinile” unui neam de păstori pe cale de dispariție. Tradițiile, portul popular, cântecul și dansul popular, vorbesc despre ceea ce au fost părinții și străbunii noștri.

Acest festival contribuie la **conservarea și promovarea culturii** neamului nostru prin: tradiții și identitate (vorbind despre transmiterea tradițiilor de la o generație la alta și despre consolidarea identității culturale a zonei Novaci-Râncă și chiar a României), dar și prin evenimente culturale unite prin noțiunea de festival (pentru a celebra un produs gastronomic specific, activități de promovare a familiei tradiționale, adunări comunitare de socializare etc.).

„Festivalul Tocanului” contribuie la dezvoltarea economică a zonei. Face parte din evenimentele promovate de Ruta Turistică Regională, „Transhumanța ciobanilor novăceni, pe Transalpina, în Munții Parâng”. Face reclamă turistică zonei, îndeletnicirilor și preocupărilor sătenilor. Încurajează alimentația sănătoasă și micul producător local. Ca în fiecare an, evenimentul din acest an a atras turiști, stimulând economia locală prin cheltuieli legate de cazare, transport și consum.

Toate activitățile cuprinse în Festival asigură educație, acces la cultură și accesibilitate, orientate spre toate păturile sociale. Atelierele de creație ale meșteșugarilor, prepararea tocanului în direct, așa cum se prepara și în urmă cu sute de ani, obiceiurile și spectacolele prezentate, contribuie la democratizarea culturii locale, pentru foarte mulți fiind considerate adevărate curiozități.

Punctul forte al Festivalului novăcean este realizarea la înalte standarde a conexiunii sociale și personale. Copiii novăcenilor vin acasă, cei plecați își caută rudele, novăcenii sunt căutați de prieteni, cunoscuții se întâlnesc la un castron de tocan și discută, creându-se astfel un sentiment puternic de apartenență la comunitate. *Expresie și libertate* – sunt două atribute esențiale pentru evenimentul de care vorbim. „Festivalul Tocanului” oferă un spațiu adecvat pentru exprimare liberă, eliberare de stres și conectare cu alții prin intermediul pasiunilor comune. Pentru că toate acestea contribuie la renumele nostru de novăceni, moștenitori de tradiții, puneți sufletul, mintea și fața să învârtă motorul existenței unei comunități unite!

„Săptămâna Verde” la Liceul Teoretic Novaci: educație, implicare și un viitor mai curat

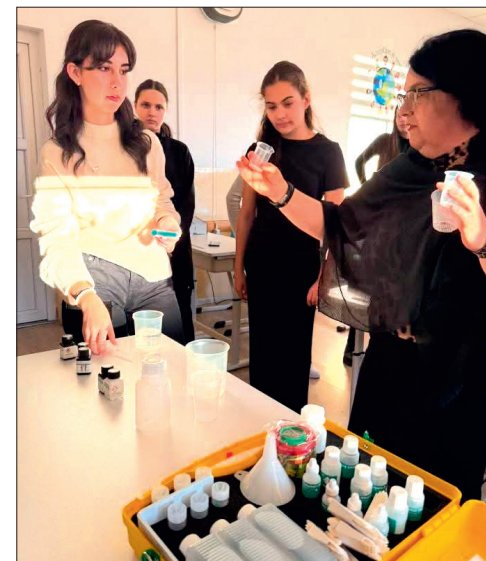
Liceul Teoretic Novaci a găzduit recent, cu un entuziasm remarcabil, seria de activități din cadrul proiectului național „Săptămâna Verde”. Elevii și profesorii au transformat această perioadă într-o veritabilă școală a naturii, axată pe educație ecologică, implicare practică și dezvoltarea unui spirit civic responsabil față de mediu.

Scopul principal al proiectului a fost dezvoltarea spiritului ecologic al elevilor, oferindu-le nu doar informații, ci și instrumentele necesare pentru a deveni cetățeni activi în protejarea mediului. Săptămâna a debutat cu o intensă activitate de educație ecologică, centrată pe teme de maximă actualitate.

Elevii au aprofundat subiecte complexe, precum poluarea – cauze, efecte și soluții – și au explorat în detaliu managementul deșeurilor. Prin sesiuni interactive și prezentări, tinerii au înțeles importanța reciclării și reutilizării, sub îndemnul explicit: „Să cunoaștem și să respectăm natura!”.

O componentă esențială a „Săptămânii Verzi” a fost acțiunea directă. Activitatea de ecologizare a mobilizat întreaga comunitate școlară. Curtea liceului, spațiile verzi adiacente și zonele din proximitate au fost curățate și amenajate de echipe de elevi, demonstrând că grija pentru mediu începe chiar din fața casei și a școlii. Această experiență practică a subliniat că teoria trebuie întotdeauna urmată de fapte. Atelierul „Eco - Robot - montaj” a explorat soluțiile tehnologice, în timp ce sesiunea despre „Surse de energie alternativă” a deschis orizonturi către un viitor mai sustenabil. De un real interes s-a bucurat și atelierul „Moda responsabilă: realizarea de accesorii sau obiecte vestimentare din materiale textile vechi sau reciclate”, demonstrând că protecția mediului poate fi și „la modă”.

Un moment deosebit de important

a fost studiul de caz local intitulat „Impactul antropic asupra mediului înconjurător: Novaciul – un oraș poluat?”. Această analiză i-a provocat pe tineri să evalueze critic situația din comunitatea lor, generând idei și soluții concrete pentru un „oraș fără deșeuri”.

Creativitatea și inovația au jucat un rol central. Elevii au participat la un concurs de proiecte ecofriendly, prezentând soluții originale și viabile pentru problemele de mediu. De la idei pentru reducerea amprente de carbon a școlii, până la sisteme de colectare și re folosire a apei, proiectele au reflectat o gândire orientată către viitor și sustenabilitate.

Pe lângă aspectele ce țin de protejarea mediului urban, proiectul a inclus și activități menite să întărească legătura elevilor cu mediul natural sălbatic. Sesiunea dedicată dezvoltării abilităților de a supraviețui în natură a oferit lecții esențiale despre orientare, identificarea plantelor și importanța conservării ecosistemelor. Aceste abilități sunt vitale pentru înțelegerea faptului că omul este parte integrantă a naturii și nu o entitate separată.

În încheiere, un Atelier de conștientizare a ODD12 (Obiectivul de Dezvoltare Durabilă numărul 12 - Consum și Producție Responsabile) a sintetizat întreaga experiență, reamintind elevilor rolul lor crucial în atingerea Agendei 2030. „Săptămâna Verde” la Liceul Teoretic Novaci a fost o reușită deplină, transformând educația ecologică dintr-un subiect de manual, într-o experiență vie și motivantă, pregătind o generație de cetățeni responsabili.

Prin urmare, „Săptămâna Verde” la Liceul Teoretic Novaci a fost mult mai mult decât un simplu set de activități extracurriculare. A fost o lecție intensă despre responsabilitate, inovație și respect. Prin combinarea educației teoretice despre poluare și managementul deșeurilor, cu munca de ecologizare și promovarea unui spirit ecologic autentic, liceul a reușit să pună bazele unei generații mai conștiente și mai pregătite să acționeze pentru un viitor mai curat și mai verde pentru Novaci. Efortul depus confirmă că tinerii din Novaci sunt gata să își asume rolul de agenți ai schimbării.

Prof. Oana-Raluca TOMESCU

O viață în slujba pacientului

Se spune că medicina este o vocație, nu doar o profesie, deși se confruntă sub aspect general cu provocări multiple: de la migrația personalului medical, până la accesul limitat la servicii în unele zone. Pornind de la acest lucru, considerăm că sunt oportune câteva informații care să ofere o perspectivă umană asupra profesiei de medic, din perspectiva doamnei doctor **Camelia-Liliana Lăcătușu**, cea care de peste două decenii este un reper pentru sănătatea comunității din Novaci.

Într-o perioadă în care medicina devine tot mai tehnologizată, iar timpul alocat pacientului este adesea limitat din cauza volumului mare de muncă și a numeroaselor sarcini administrative care le revin medicilor, vocea unei persoane avizate care vorbește despre prevenție, empatie și dedicare, aduce încredere în relația dintre medic și comunitate. Tocmai din această perspectivă am gândit interviul care urmează, scopul lui fiind unul educativ.

Pe lângă valoarea profesională, interviul evidențiază și dimensiunea umană a profesiei medicale, deoarece a fi medic înseamnă mai mult decât a trata boli. Înseamnă a înțelege oamenii, a le fi aproape și a le reda speranța de bine, prin varii explicații legate de prevenție, de importanța controalelor medicale periodice și de responsabilitatea individuală față de propria sănătate. Tocmai de aceea, informațiile care urmează a fi redată mai jos conturează portretul unui medic care nu a ales calea ușoară în viață, ci pe cea a implicării totale în salvarea de vieți omenești: **Camelia-Liliana Lăcătușu**.

1. Doamna doctor, pentru început, ne puteți spune dacă a existat un moment anume care v-a făcut să spuneți „Da, vreau să fiu medic!”. Ce v-a motivat să alegeți această profesie solicitantă, dar și frumoasă în același timp?

Încă din anii de liceu am fost atrasă de domeniile care implică analiza raționamentelor logice, matematică și fizică. Îmi amintesc că, la finalul clasei a X-a, fiecare licean era îndrumat să-și aleagă un drum în viață, iar medicina mi s-a părut calea cea mai potrivită de a lega precizia științei cu empatia față de oameni. Încă de pe atunci, admiterea la Facultatea de Medicină în marile centre universitare presupunea o provocare pe măsura aspirațiilor mele. Fire ambițioasă și perseverentă, cu respect și responsabilitate față de munca bine făcută, am dorit să depășesc așteptările celor dragi mie, părinții mei fiind ambii cadre didactice, astfel că am optat pentru o carieră care să dea sens vieții mele. Astfel, în anul în care am finalizat studiile la Liceul de Matematică-Fizică „Tudor Vladimirescu”, actualul Colegiu Național „Tudor Vladimirescu” Târgu Jiu, am fost admisă pe primele locuri la Facultatea de Medicină din Craiova. Selecția a fost extrem de riguroasă, însă prin multă muncă și determinare am reușit să ajung acolo unde mi-am propus. După ani grei de studiu, am finalizat două rezidențiate, unul pe Medicină internă și unul pe Medicină de familie, dobândind mai apoi și competențe în ecografie generală.

2. Vă mai amintiți momentul în care ați venit pentru prima dată la Novaci? Ce impresie v-a lăsat orașul atunci?

Am venit în Novaci în anul 2000 și am descoperit un oraș micuț, curat, cu oameni primitori. Îmi amintesc și astăzi falcii brazier care m-au întâmpinat la intrarea în localitate, fiind o imagine pe care o păstrez și în prezent în sufletul meu, cu mult drag. În urma promovării unui concurs pe un post vacant de medic specialist în Medicină internă în cadrul Spitalului Orășenesc Novaci, am simțit că aici este locul meu. Dovada acestui fapt sunt cei 25 de ani de carieră în slujba pacienților. Oameni calzi și respectuoși, aceștia mi-

au oferit încrederea că îmi voi face meseria așa cum se cuvine. Și, nu m-am înșelat! Am avut și am, în continuare, o relație excepțională cu pacienții, simțindu-mă întotdeauna apreciată și respectată pentru ceea ce sunt ca om și ca medic.

3. Cum a fost începutul activității medicale aici, într-un oraș de munte cu o comunitate strânsă?

Aș răspunde fără ezitare: foarte dificil! La momentul respectiv, nu exista aparatură medicală suficientă pentru buna derulare a actului medical, însă acest lucru s-a schimbat în timp, iar numărul de pacienți decompensați medical a scăzut considerabil. Achiziționarea electrocardiografului (EKG-ului) a fost de ajutor cadrelor medicale în diagnosticarea și monitorizarea pacienților cu patologii cardiace.

4. Ce v-a determinat să rămâneți și să vă legați destinul profesional de acest loc?

Fără îndoială, familia pe care mi-am format-o aici, la Novaci. Cei dragi mi-au fost alături necondiționat, chiar și în cele mai dificile momente.

5. În cei 25 de ani de activitate, cum ați simțit că s-a schimbat relația medic-pacient?

Nu aș putea spune că s-a schimbat în vreun fel această legătură dintre medic și pacient, deoarece dintotdeauna am avut o colaborare excelentă cu pacienții mei. Chiar dacă am resimțit primii ani de activitate ca fiind mai dificili, prin

prisma faptului că acopeream toate liniile de gardă, tot timpul am găsit sprijin în colegii mei și l-aș aminti pe domnul doctor chirurg, Ivanov Oleg. Indiferent de cazurile grele cu care m-am confruntat, sfaturile dumnealui au fost mereu utile și datorită implicării domnului doctor am rezistat chiar și atunci când nu găseam o rezolvare a situațiilor-limită.

6. Care sunt cele mai mari provocări cu care v-ați confruntat în activitatea de zi cu zi?

Provocări au fost tot timpul. Poate cea mai grea a fost perioada din pandemie, când trebuia să ne adaptăm atât regulilor și măsurilor impuse la nivel național, cât și cazurilor de pacienți cu diverse patologii și, totodată, infectați cu SARS-CoV-2. De asemenea, o altă provocare a reprezentat-o și procesul de acreditare a Spitalului, la care am luat parte din funcția de director medical.

7. Ați avut ocazia să vedeți generații întregi de pacienți crescând sub îngrijirea dumneavoastră. Cum se simte acest lucru?

Vă dați seama că după atâția ani de activitate, simt o împlinire personală pentru tot ceea ce am realizat. Însă nu ar trebui să vorbesc la trecut, deoarece prezentul conține și sunt zilnic aproape de pacienți, continuând să vin în sprijinul celor din comunitatea mea, și nu numai.

8. În ultima perioadă, ați ales să vă dedicați activității private. Ce v-a determinat să faceți această schimbare?

Decizia de a mă dedica activității private a venit firesc, după mulți ani de muncă intensă în sistemul public de sănătate. Volumul mare de lucru, programul solicitant și impactul asupra propriei sănătăți m-au făcut să reflectez asupra priorităților. La un anumit moment al carierei, am simțit nevoia să regăsesc echilibrul între viața profesională și cea personală și să ofer pacienților mei un act medical de

calitate, într-un ritm mai așezat, fără presiunea timpului și a birocrăției. Mediul privat îmi permite să fiu mai aproape de pacient, să-i ofer atenția și timpul cuvenit. În prezent, îmi desfășor activitatea la cabinetul medical aflat în același sediu cu MedLife, str. Dimitrie Brezulescu, nr. 16, oraș Novaci, județul Gorj. În ceea ce mă privește, cabinetul are asistent medical cu ½ normă (Handoreanu Larisa) și este deschis de luni până vineri, de la ora 08:30 până la ora 14:00 (disponibilitate atât Sâmbătă/Duminică, cât și în afara programului, pentru urgențe, la numărul de telefon: 0746235960). Cabinetul dispune și de o sală de tratament cu: doppler color; ecografie mamară cu elastografie, o noutate pentru pacienții din zona noastră. De asemenea, aici se realizează injecții intramusculare, intravenoase, subcutanate, paracenteze și administrare de fier injectabil. Colaborez și cu colegii mei care își desfășoară activitatea în incinta aceleiași spațiu, respectiv: dr. Grigorașcu Alexandra – endocrinologie, dr. Ivan Alexandru – ortopedie și traumatologie, dr. Preda Gabriel – cardiologie și dr. Preda Loredana – reumatologie. Țin să menționez că am depus dosarul în vederea aprobării contractului cu Casa de Asigurări de Sănătate Gorj și, începând din luna noiembrie, pot primi pacienții cu bilet de trimitere de la medicul de familie pentru consultații gratuite, EKG sau pot elibera recomandări gratuite, în vederea efectuării unor investigații suplimentare, rețete compensate, scrisori medicale etc. Menționez că este în curs de achiziționare și un holter de tensiune și EKG. În viitor, vor fi disponibile și investigațiile de elastografie hepatică.

9. Ce avantaje are sistemul privat pentru pacient, din perspectiva dumneavoastră?

Din perspectiva mea, principalul avantaj este timpul alocat pacientului – putem discuta pe încheie, putem explica, putem construi o relație bazată pe încredere și înțelegere. În mediul privat, presiunea este mai redusă, iar acest lucru se reflectă direct în calitatea actului medical. Avem posibilitatea de a realiza o evaluare complexă și integrată, de a recomanda și de a îndruma pacienții spre investigații suplimentare. Bineînțeles, personal, voi întări colaborarea cu medicii de familie, în interesul pacientului.

În sistemul privat, totul se desfășoară într-un cadru mai liniștit, mai uman, ceea ce contribuie la crearea unei imagini de ansamblu asupra patologiei pacientului. Acest aspect arată faptul că este o foarte bună cooperare între medic și pacient.

10. Sunt și alte schimbări pe care le-ați făcut în ultima perioadă în ceea ce privește calitatea actului medical?

Da, am încercat să aduc o serie de îmbunătățiri care să răspundă nevoilor reale ale pacienților. În primul rând, am investit în aparatură medicală modernă și în actualizarea constantă a cunoștințelor profesionale, prin participarea la cursuri și conferințe.

În al doilea rând, am pus accent pe comunicarea empatică, pe explicarea clară a diagnosticului și a planului de tratament. Consider că un pacient informat este un pacient mai cooperant și mai încrezător. De asemenea, am dezvoltat o colaborare strânsă cu alți specialiști din cadrul Spitalului Orășenesc Novaci sau din județ, astfel încât fiecare caz să beneficieze de o abordare completă și personalizată.

Prof. Delia POPA

DOI DASCĂLI DE LEGENDĂ PREDAU ȘTAFETA

În comunitatea novăceană, luna aceasta aduce un amestec de nostalgie și recunoștință, marcând finalul unor cariere didactice impresionante. Două figuri emblematice ale învățământului local, care și-au dedicat viața formării a nenumărate generații de elevi, se retrag la pensie: profesorul de fizică Sabin Lăcătușu, de la Liceul Teoretic Novaci și doamna profesoară Elena Basarabă, de la Școala Gimnazială Novaci.

Pentru elevii și colegii de la Liceul Teoretic Novaci, profesorul Sabin Lăcătușu este sinonim cu rigoarea științifică, dar și cu răbdarea nețărmurită. O performanță rară în zilele noastre, domnul Lăcătușu a bifat nu mai puțin de 41 de ani de vechime în învățământ, toți petrecuți între aceleași ziduri ale liceului novăcean.

Profesor de fizică, o disciplină adesea percepută ca fiind dificilă, a

reușit să insuflă elevilor săi nu doar cunoștințe, ci și pasiunea pentru legile universului, transformând sălile de clasă în adevărate laboratoare de idei. Generații întregi de liceeni își amintesc de lecțiile clare, de experimentele ingenioase și de modul în care reușea să facă materia „să prindă viață”. Cu o perseverență remarcabilă, dedicarea sa a fost un pilon de bază în comunitatea liceului, contribuind la prestigiul și la rezultatele elevilor de-a lungul a peste patru decenii.

La Școala Gimnazială Novaci, plecarea la pensie a doamnei profesoare Elena Basarabă lasă, de asemenea, un gol greu de umplut. Cu o carieră didactică ce se întinde pe 46 de ani, dintre care 39 de ani petrecuți la școala din Novaci, doamna Basarabă a parcurs un drum profesional variat și impresionant.

Și-a început cariera ca profesor pentru învățământul primar, fiind cea care a așezat bazele cunoașterii pentru mii de copii. Mai târziu, și-a continuat misiunea ca profesor de educație fizică și

sport, promovând un stil de viață sănătos și spiritul de echipă. Pe lângă rolul de dascăl, a deținut pentru o perioadă și funcția de directoare a școlii, dovedind calități manageriale și o viziune clară asupra educației. Ceea ce o definește, însă, cel mai bine, este dragostea pentru elevi și capacitatea de a-i motiva, indiferent de disciplina predată. Doamna Basarabă rămâne atât un model de adaptabilitate și devotament, cât și un dascăl care a vegheat la creșterea și formarea a multor novăcenii.

Cei doi au fost celebrați, pe rând, de colectivele cadrelor didactice de la fiecare unitate de învățământ. Au fost momente emoționante, pline de amintiri, discursuri calde și multă recunoștință. Colegii, prietenii și, desigur, elevii care au avut privilegiul de a fi îndrumați, le-au mulțumit pentru anii de muncă asiduă, pentru profesionalismul exemplar și pentru amprenta pozitivă lăsată în viața lor.

Pensionarea domnului Sabin Lăcătușu și a doamnei Elena Basarabă reprezintă încheierea unei epoci pentru

învățământul novăcean. Ei lasă în urmă nu doar catedre goale, ci o moștenire valoroasă: mii de destine influențate, zeci de promoții de elevi bine pregătiți și un standard de excelență și dedicare care va servi drept inspirație pentru

dascălii care le vor prelua ștafeta.

Comunitatea din Novaci le urează celor doi distinși profesori o pensie lungă, liniștită și plină de bucurii, cu certitudinea că munca și spiritul lor vor dăinui mereu în sufletele celor pe care i-au luminat. Vă mulțumim, dragi dascăli!

Prof. Alina-Ramona ȚICU

...O viață în slujba pacientului

11. Cum pot fi încurajați tinerii să meargă la controale periodice și să nu amâne consultul medical?

Cred că primul pas este educația medicală timpurie - tinerii trebuie să înțeleagă că prevenția este mult mai eficientă decât tratamentul. Campaniile de informare în școli, universități sau pe platforme online pot face diferența. De asemenea, este important ca medicii să fie percepuți nu doar ca persoane care tratează boala, ci ca parteneri în menținerea sănătății. Comunicarea empatică, explicațiile clare și exemplele concrete pot schimba mentalități și pot încuraja tinerii să vină la controale medicale regulate.

12. Ce rol are educația medicală în comunitate și cum o putem îmbunătăți?

Educația medicală are un rol esențial în formarea unei comunități sănătoase. Oamenii informați știu să prevină, să recunoască semnele timpurii ale bolilor și să apeleze la ajutor medical la momentul potrivit. După părerea mea, putem îmbunătăți acest aspect prin organizarea de campanii locale de informare, prin implicarea medicilor în programe educaționale și prin colaborări între instituțiile medicale și autoritățile locale. Eu sunt deschisă la astfel de propuneri și aș accepta, de exemplu, o invitație la o oră de dirigenție școlară, pentru a le vorbi (pre)adolescenților din orașul nostru despre o serie de informații pe diverse teme medicale. În plus, cred că ar fi utilă implementarea obligativității celor asigurați de a realiza unele investigații

periodice, adaptate vârstei și riscurilor, pentru a depista din timp bolile cronice.

13. Cum reușiți să păstrați echilibrul între viața profesională și cea personală, având o meserie atât de solicitantă?

Recunosc că este o provocare constantă. Meseria de medic presupune dedicare, ore multe și, uneori, sacrificii personale. Cu toate acestea, sprijinul necondiționat al familiei joacă un rol esențial. Încerc să-mi organizez timpul eficient, să acord atenție și propriei sănătăți și să mențin un echilibru între responsabilitățile profesionale și cele personale. Cred că atunci când faci meseria cu pasiune și simț de răspundere, satisfacțiile compensează eforturile.

14. Care este cea mai mare satisfacție pe care v-a adus-o profesia de medic?

Cea mai mare satisfacție este faptul că am reușit să mă descurc în momente grele, să iau decizii rapide și corecte, care au salvat vieți omenești. Nimic nu se compară cu sentimentul pe care îl ai atunci când vezi recunoștința în ochii unui pacient, care a depășit o situație critică datorită echipei medicale. Aceste momente dau sens și valoare întregii cariere.

15. Cum vedeți viitorul medicinei în spitalele din orașele mici, precum Novaci?

Viitorul medicinei, într-un spital dintr-un oraș mic, precum Novaci, depinde de investiții, colaborare și viziune.

După părerea mea, este esențial să se dezvolte un ambulatoriu cu mai multe specializări, să se reducă numărul de paturi pe secțiile chirurgicale și să se facă un triaj corect al pacienților. De asemenea, dezvoltarea sistemului de „foaie de zi” ar permite tratarea patologiilor mai puțin grave, fără internare. Este nevoie și de întărirea Compartimentului de Primire a Urgențelor (CPU) și de o colaborare mai strânsă între toate sectoarele medicale: spital - sistem privat - îngrijiri paliative, la domiciliu. Totodată, dezvoltarea sectorului de recuperare medicală, mai ales în neurologie, ar aduce beneficii reale comunității noastre.

16. În încheiere, cum ați defini, în câteva cuvinte, relația dumneavoastră cu oamenii din Novaci? Ce mesaj le transmiteți pacienților care v-au fost alături de-a lungul anilor?

Tuturor le transmit un sincer mesaj de mulțumire pentru încrederea și colaborarea de până acum. Relația medic-pacient este bazată pe respect și comunicare deschisă, fiind fundamentul actului medical de calitate. Îi asigur pe toți pacienții mei că toate deciziile sunt luate cu simț de răspundere și profesionalism. Îi aștept cu drag și în cadrul cabinetului privat pe care l-am deschis recent, deoarece îmi doresc să continuăm această relație bazată pe empatie și dorința comună de a menține sănătatea pe primul loc.

În final, vă mulțumesc și dumneavoastră, echipei de redacție a ziarului local „Novăceanul”, pentru oportunitatea de a vă împărtăși aceste gânduri! Sper ca informațiile de mai sus să fie utile cititorilor și să contribuie la o mai bună înțelegere a rolului medicinei în viața de zi cu zi.

Debut poetic

Numele meu este Colțescu Sara și sunt elevă a Liceului Teoretic Novaci. Am început să scriu poezii la vârsta de 9 ani, din dorința de a reda în cuvinte emoțiile și gândurile mele. Pasiunea pentru literatură s-a născut odată cu dragostea pentru citit, iar fiecare carte descoperită m-a determinat să privesc lumea cu alți ochi. Dorința de a stărni emoții prin intermediul poeziei mă inspiră și mă motivează să devin tot mai bună în ceea ce fac. Scrisul, pentru mine, nu este doar un hobby, ci o parte din cine sunt cu adevărat, deoarece se îmbină cu pasiunile mele: pictura, desenul, sportul, croșetatul, călătoriile și activitățile în natură.

Mama ostașului

De ce-ai plecat, măicuță, zi,
Ca să mă cauți pe câmpii?
De ce-ai plecat în zi de ploaie
La gară să mă cauți oare?
De ce a trebuit furtuna
Să mi te fure ca nebuna?
De ce-a trăsnet și a tunat
Și în mormânt mi te-a băgat?
De ce, când tocmai mă-ntorceam
Mult lăudat de căpitan?
De ce, când eu voiam să-ți spun
De promovarea-n rang mai bun?
Tu n-ai să știi, din ăst mormânt
Câte am avut acas' să-ți spun.
Tu n-ai să știi că eu de-acum
Rămas-am singur pe pământ!
Oare nu știi c-odaia ta
Rămas-a singură și ea?
Oare nu știi c-atâta timp
Am să fiu singur, pustiit?
Oare nu știi că fiul tău
Rămas-a singur și-i e greu?
Să calce pragul casei tale
Fără să fii tu la intrare?
De-acuma eu, când o-i intra,
Tu nu mă vei îmbrățișa.
N-am să-ți aud glasul cel blând,
N-o să te-aud de-acum cântând.
Și calului, ce am să-i spun,
Când dă ocol în trap nebun?
Când se oprește la fereastră
S-asculte vocea-ți prea măiastră?
Și de pisică, ai uitat
C-așteaptă al tău dezmiertat?
Ea te așteaptă în odaie,
În micul său culcuș din paie.
Întreaga casă înc-așteaptă
S-apară stăpâna plecată.
Dar prea puțin, ei, mamă, știu,
Că numai eu rămas-am viu.
Și casa ta cea luminoasă,
Mămica mea, mărinimoasă,
Se va umbri și întrista
Când va afla de moartea ta.
Și calul, și pisica ta,
Ți-or duce dorul și vor sta

De-acum în fața casei tale,
Și-or aștepta în resemnare.
Dar eu, mama mea cea dragă,
Eu o să sufăr, n-o să-mi treacă.
Eu înc-aștept și sper cu ardoare,
Să mă întâmpini la intrare!
Și pe acest pământ eu sunt
Un brav ostaș cu suflet frânt.

Noaptea

**La poarta casei mele lucește-un felinar.
Și nopțile mi-s grele când luna stă portar.**

**De veghe am doar lumini ce licăresc pe cer.
Lucesc și scânteiază precum un giuvaier.**

**La geam o lumânare veghează somnul meu.
Lumina i-a slăbit și pâlpâie cu greu.**

**O rază fără vlagă mă face să tresar.
S-a strecurat timidă; un luciul alb, dar clar.**

**Fantasmеle din noapte păreau că-mi șoptesc.
M-am ridicat din pat, spre geam ca să pășesc.**

**Și am deschis fereastra, cu brațul pe pervaz,
M-am aplecat spre noapte și m-a atins pe-obraz.**

**Priveam cu ochii ținți spre iazul lin de stele.
Și aș fi vrut să pot să mă întind spre ele.**

**În negrul nopții-obscur luna părea regină.
Și aș fi vrut s-o fur, s-o fac a mea lumină.**

**Mi-am aplecat urechea spre ale nopții șapte.
Și cât mi-a vorbit luna, eu m-am pierdut prin noapte.**

Sara COLȚESCU

Ion Filipoiu – Poeme captive

Al doilea volum al antologiei „Poezii” se constituie ca un cântec trist al celui predestinat, de la naștere, să respecte valorile esențiale ale căror atingeri sunt, de fapt, proiectări ale unor trăiri interioare explozive ale poetului.

Revalorificând gândirea primitivă, Ion Filipoiu se îndreaptă spre fondul folcloric autohton, întâlnit în satul românesc, definit drept *centrum mundi*, într-un spațiu și într-un timp mitic. Mircea Eliade spunea că universul lumii arhaice „și-a extins existența în prezent, conservat în mituri, simboluri, obiceiuri, care au încă sensurile originare transparente” (Eliade, 1943).

Citatul din Octavian Goga, plasat la începutul volumului („Împins de visele deșarte, zadarnic drumul tău îl sui,/ Biet călător, în lumea asta,/ tu nu mai ești al nimănui!”) este edificator pentru parcursul semantic și simbolic al conținutului ideatic al poeziilor.

În prima poezie, „Destin”, asistăm la o poveste a nașterii, în vremurile involburate ale războiului „urmând sinistrele scenarii”, când se chemau din vetrele lor flăcării ce urmau să se înfrunte „cu fiara crudă ce ne atingea ființa neamului.” „Când s-a fost plinit sorocul/ Și-a fost pruncuț să se nască” [...], „Mirabilele ursitoare/ Au rânduit să-i fie viața/ O patimă mistuitoare.” „Cu-a lor predicție enormă,/ Au prins cu rândul să-i confere/ Tot lucruri care nu au formă,/ Năluci, iluzii și himere”.

Prima menire urma să-i fie ÎNVĂȚĂTURA, „Supremă dragoste de carte”; apoi, „Cuvântului să se consacre” și „să se dedice cu sublimă pornire facerii de Bine...” „Abandonându-se pe sine.” „Dar pururea nepotolită să-i fie setea de Dreptate,/ Să înțeleagă că virtute/ Mai sfântă nu-i ca Adevărul,/ Să-i fie „Generozitatea”/ O altă regulă de aur.” „Și cumpene, oricât de dure/ I-ar zdruncina adânc ființa/ Pe toate, stoic, să le-ndure,/ Păstrându-și neclintit Credința/ Preamărirea Neamului să-i fie o altă trăsătură a firii,/ „Și să-l urască pe infamul/ Ce-ar îndrăzni să-l defăimeze!” „Bătrâna Moașă și trupa cea olimpiană”, „Părând a pune diademe/ Pe fruntea fără de prihană,/ Punea de-a dreptul anateme...” Cu acest destin care i se menise, poetul își va purta „a deseperării cruce...” pe firul unei vieți zbuciumate, „o grea cărare”, „Prin o Sahară vastă cu oaze mult prea rare” („Puținii-mi ani”) – „Amarul” vieții este cu atât mai apăsător, cu cât poetul visa „Viața senină și frumoasă/ O floare minunată cu un discret parfum”. „Dezgustătorul pahar”, care i se întinde, amintește de poezia lui Vasile Voiculescu, „În Grădina Ghetsemani”, în care Isus refuza paharul cu otrăvă.

Și în poezia „Când viața”, poetul se zbate în aceeași apăsare, sub semnul afundării în „decepții și eșecuri”, unde „rostul meu n-apare, nicum, de nicăieri”. Același cântec trist curge necrutător pe fondul „imensei iubiri irosite zadarnic. Izolat între semeni, se conturează un *poète maudit* în sensul romanticilor, aflat mereu „la răscrucea/ Lipsită de azururi”, ducându-și „de unul crucea/ și-așa vei duce-o pururi”.

În poezia „Din depărtare”, trimite carte „prietenului” și „fratelui”, asemenea exilatului Ovidiu de la Tomis. Simțind dorul de „Piemontul Getic”, nu-și poate împiedica „aleanul” și nici curgerea ireversibilă a timpului. Personificând Gilortul („La râul Gilort”) „aducerilor aminte”, care îl pridisesc „ca un vârtej”, îl face părtaș pe voinicul nemuritor, care s-a legat prieten cu gorjenii săi, cu care râde și plânge, vibrând la daruri și necazuri. Doinele păstorilor de la munte le-a topit și le-a luat „pe limpezile” unde, părtaș la atâtea idile, Gilortul a fost un martor mut, absorbind în undele sale atâtea doruri și suspinuri: „Adeseori, făceam corimb/ Din mărgăritărele/ Și-l așezam, mirific nimb,/ Pe fruntea dragei mele”. „Și numai tu știai abea,/ Doar tu și-ai nopții aștri,/ Adâncul care mă sorbea/ În ochii ei albaștri”. Poetul deplânge efemeritatea individului în raport cu veșnicia naturii: „Tu curgi același curcubeu/ Doinind și povestind mereu,/ Din nopți șeherezade/ La fel se înclină, ram în ram,/ Pe malul tău castanii/ Doar eu, ca vechiul bard exclam:/ Eheu, fugaces anni...! (Horațiu, *Carmina*, II.14, 1-2)”.

Motivul codrului apare în poezia „Codre mare, codre mândru”. Eminescu proslăvea Codrul, pe care îl socotea un templu securizant pentru tot românul, care s-a adăpostit în el în vremuri de restriște, dar și în clipe ale desfătării, dragostea și natura aflându-și edenul armoniei sub pulpana „Măriei-Sale”. „Împărat slăvit e codrul,/ Neamuri mii îi cresc sub poale/ Toate înflorind din mila/ Codrului, Măriei-Sale.” Sau: „La mijloc de codru des/ Toate păsările ies...”

În cazul de față, poetul Ion Filipoiu, personificând codrul, își caută alinare la sânul lui: „Codre mare, codre mândru,/ lasă-mă în crâng să intru”, socotindu-l vrednic să-i asculte plângările: „Și de câte pătimesc/ N-am cui să mă jeluiesc./ Iar de mă plâng uneori,/ Că n-am frați și n-am surori,/ Îmi dai tu atunci de frați/ Brazii cei încetinați/ Și-mi dai tu de surioare/ Păsările cântătoare”.

Adresarea finală e făcută „codrului bătrânului” cu speranța izbăvirii sufletului greu încercat: „Tu ești leac zăpucului/ Și-adăpost haiducului,/ Tu ești orgă vântului/ Și veșmânt pământului,/ Leagăn desfătărilor/ Și balsam durerilor...”. Cele patru strofe ale poeziei par să aibă patina populară, dar armonia versurilor este fără cusur. Măsura lor este de opt silabe, rima este împerecheată, iar ritmul este trohaic. Remarcăm curgerea pe firul ideii a unor simțăminte adânci ale celui care a cunoscut în profunzime codrul, cu harul lui de părinte ocrotitor și tămăduitor. Revederea Troiței (poezia „Troia”) îl transfigurează, vibrând de semnificațiile și simbolurile pe care aceasta le însumează, stând semeață la răscrucea de drumuri, unde, cu evlavie și smerenie, a fost așezată de drept-credincioși. Poeziile „Psalm”, „Sonet” transfigurează artistic sentimentul nimicniciei vieții în orașul care i-a întinat sentimentul speranței, împingând poetul la disperare: „Căci nu mi-a mai rămas decât neantul/ deseperării...”. Sentimentul morții apare în poezia „Sonet”, dar nu ca o frică de pierdere în neant, ci mai degrabă ca o mântuire: „Mi-e sufletul cuprins de negre umbre/ Și-mi dau, mereu, ocoale gânduri sumbre./ De parcă moartea hădă-și sună cornul/ Dar nu tresar, cât rostul meu nătâng îi/ Cu gândul morții nu mă plâng, mă mângai/ Căci lutul, iată, lutului întornu-l...”.

Motivul *carpe diem* este prelucrat în poezia „Deșertăciune”: „Tot ce-nsoțește insul, de-i e trândavnic fastul/ Ori neagră sărăcia/ Din naștere la moarte, Deșertăciune-i totul și toate sunt deșarte...”. Revolta poetului pentru neîmplinirile personale capătă contur în poezia „Nimicnicie”: „Și rob ești azi, cum rob ai fost și ieri,/ În goana după ranguri și averi”. „Și-atunci vei sta să cauți înțele/ Din truda ta, cu ce te-ai fost ales?”. Strigătul final este sfâșietor: „Și biet, și slut, și vitreg, și stingher/ Vei ridica schilavu-ți pumn spre cer: « De ce mi-ai pus, Salmocse, șa și jug/ Și-acum îmi dai doar lemnul din coșciug?»”.

„Biciul timpului” își pune amprenta pe „crângurile negre”, dezgolate de podoabe („frunzele plonjează-n goluri”) și părăsite de păsările care „zboară stoluri”, „către zăriști sudice” („Peste crângurile negre”).

Poezia „Tristeți autumnale” nu are nimic în comun cu poeziile lui G. Topîrceanu. Asistăm, aici, la o mistuire dureroasă a podoabelor mirifice ale toamnei: „O, câmpul meu, deși te știu/ Și verde crud, și arămiu/ Azi tu-mi pari așa de trist,/ Ca sfânta patima lui Christ”. „Nu văd, oriunde m-aș uita,/ Nimic din toată fala ta,/ De-ntunecimi și de lucruri/ Și de mirifice culori...”. Sălciile sunt și ele personificate, așezate de poet într-un cor al „plânsului de-ngropăciune”: „Sălci, sălci plângătoare/ Ele-au fost cândva fecioare/ Au fost, însă, fermecate/ Și-au rămas nemăritate.../ Și, de-atunci, ca fetele,/ Își răsfiră pletele/ Și-și plâng despărțirile/ Rechemând iubirile”.

Glosa „Te-am dezamăgit, amice” respectă rigorile speciei literare în discuție, conținutul gnostic traducând tribulațiile poetului aflat în impas sufletească, după grelele încercări la care viața l-a supus. Alegându-și un „amic” interlocutor, poetul își dezvăluie frământările, încercând să explice de ce nu va abdica niciodată de la principiile care l-au călăuzit în experiența scrisului:

Prof. Dumitru BONDOC

DUMITRU BREZULESCU - 110

Stimate Cititorule,

La 12 iulie 2026, se vor împlini 110 ani de la moartea lui Dumitru Brezulescu și ne propunem să întîmpinăm momentul cu un „serial” consacrat vieții și faptelor acestui adevărat creator al Novacilor, căci, de la el și prin el, arhaicul sat clăcășesc a devenit, mai întîi, o comună prosperă și, ulterior, un oraș în plină dezvoltare. Și, în chip firesc, dedicăm primul „episod” obîrșiei lui parentale, avînsînd o ipoteză pe care o prezentăm pentru prima oară cititorilor ziarului nostru.

Avocatul Dumitru Brezulescu

Obîrșie parentală

Referitor la obîrșia părintească a ilustrului novăcean Dumitru Brezulescu, autorii celor trei-patru încercări de biografie a sa, bazîndu-se exclusiv pe tradiția orală, încep cu un anume Dumitru Breazu, trăitor între anii 1842 - 1884, neputînd coborî mai adînc în vreme, evident, din lipsă de documente.

Fără pretenția de a fi făcut eu „marea descoperire” a baștinei brezulesciene, menționez că, în cîteva din documentele relative la fostul sat Zorilești (actualmente, Zorlești), din fosta plasă Novaci, este consemnat numele Breazu, ceea ce, nu-i așa?, ispitește la o imediată corelație, mai ales că nu este vorba despre un patronimic de tipul Ionescu sau Popescu, aflător pe toate drumurile, ci despre un antroponim rar, de unde și zicala: Cunoscut ca un cal breaz.

Așadar, în documentele despre care aminteam, l-am găsit pe moșneanul Ciucur Breazu, care-și vinde o parte de moșie, la 28 august 1605:

Iată fragmentul cu pricina:

„Cu mila lui Dumnezeu, Ioan Radul voievod și domn a toată Țara Ungrovlahiei, nepotul bunului și marelui Basarab voievod, dă domnia mea această por/uncă a domniei mele, lui popa Neagoe/, ca să-i fie ocină în Pociovaliște, din funia Bîrzască, partea lui Dragotă, toată, și partea lui Urdea, toată, din cîmp, și din pădure, și din apă, și din uscat, și din /munte/, /munții/ Stogul și Romanul, și de peste tot, oricîtă se va alege (...) și, iar, a cumpărat/ popa Neagoe o ocină în hotarul Galbenului (...) din Urseani; și, iar, a cum/părat popa Neagoe ... /, pentru casă și cu loc de grădină, la siliștea Pociovaliște, lîngă /bis/erică; și, iar, a cumpărat popa Neagoe un ogor la Copăcel, de la Arca, pentru 50 aspri; și, iar, a cum/părat popa Neagoe ... / loc, /... .. /s/iliște, lîngă biserică, de la Gardea și de la Stai/cu/ Cîmpoi; și, iar, a cumpărat Neagoe ... de la/ Brînză (...); și, iar, a cumpărat popa Neagoe un loc la Vîrful Măgurii, de la **Ciucur Breazu** (...) din toată ocina Zorileștilor, a șasea parte, pentru că i/i este veche/ și dreață ocină și dedină (...).” (1) Din păcate, șansa cercetătorului improvizat care sînt eu, n-a fost constant generoasă, căci abia după mai bine de 200 de ani, mi s-au revelat, alți doi Breazu, Ion și Gheorghe, tată și fiu, într-o Condică pentru Catagrafia birnicilor din județul Gorj, pe anul 1808 (2), tatăl fiind confirmat, indirect, și la 7 mai 1823, în „Testamentul” lui Constantin Barbu Zorilescu, unde este menționat:

„(...) un pom, ce au fost cumpărat de frate-meu Nițu, de la **Ion Breazu**, care, vînzîndu-l frate-meu postelnicului Pantazi, l-am răscumpărat eu (...)”. (3)

De asemenea, Gheorghe, fiul, apare, ca „martor”, la 13 martie 1819, semnat manu propria, ceea ce înseamnă că era știutor de carte, dar și, ca „pîrit”, la 16 septembrie 1824, într-o „daravelă de proces”, cum ar fi zis hitrul Ion Marin Iovescu:

„Ușa postelniceasa, ot Zorilești, dintr-

acest județ, cu jalba ce au dat Mării sale, lu’ vodă, s-au înfățișat, în judecată, la Isprăvnicat, cu **Gheorghe Breazu și cu preoteasa Anița, ot tam, arătînd jeluitoră că are moșie, în hotarul Zorilești, și, avînd/u-i/ pe numiții de mai sus clăcași (...)** n-au voit, astă primăvară, să mai samene locurile (...)”. (4)

Tot indirect, este menționat, un Dumitru Breazu, într-un act din 14 februarie 1850, întocmit la stabilirea unor mejdini, care treceau:

„(...) prin hoaga lui **Dumitru Breazu**, la deal, până dă în curătura lui Dumitru Breazu, și, de-aici, drept la vale prin gardul Breazului, pă mejdină, în jos, și peste «Mohoritul» (...)”

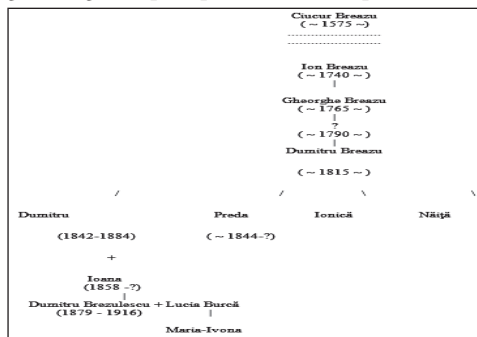
În fine, un al cincilea Breazu este elevul **Preda**, înmatriculat în Catalogul Școlii primare Zorilești, pe lunile ianuarie, februarie, martie și aprilie anul 1858 și a căruia situație la învățătură arăta astfel (sinteză):

Stăruind, cum ar zice basarabeanul, asupra acestor nume, e de presupus că Ciucur Breazu cată să se fi născut pe la 1575, Ion Breazu, cam a opta generație, pe la 1740, Gheorghe, fiu-său, pe la 1765, iar Dumitru, a unsprezecea generație, pe la 1815.

Cît îl privește pe Preda Breazu, a

Nr. crt.	Numele și prenumele	Luna	Puterea	Scrisoarea	Silabi-sire	Cal-culu	Sfînta Scriptură	Rugă-cîni	Gradul învățături
28.	Breazu Preda	Ianuarie	bună	2	2	2	-	-	-
27.	-	Februarie	-	2	2	2	-	-	-
26.	-	Martie	-	1	-	2	1	-	-
25.	-	Aprilie	-	1	-	2	-	-	2 (5)

douăsprezecea generație, elev în 1858, ținînd seama de prevederile regulamentare școlare ale vremii, cată a fi fost de 10-12 ani, ceea ce ar însemna că se născuse prin 1844, adică după Dumitru, tatăl lui Matache, născut în 1842. Să fi fost Preda frate cu Dumitru? Să fi fost văr? Să fi fost frate sau văr și cu acei doi Ionică și Năiță, menționați de biografii lui D. Brezulescu? (6). Greu de dat un răspuns tranșant, în lipsa unor documente peremptorii. Bazat, așadar, pe documentele citate mai sus, lansez, aici, ideea obîrșiei parentale zorileștene a remarcabilului novăcean, schițînd următorul „arbore genealogic”, repet, ipotetic în incomplete:

Cît privește stabilirea zorileșteanului Dumitru Breazu, în satul Hirîșești, n-ar fi nicidecum o imposibilitate, faptul putîndu-se întîmpla printr-o firească înșurătoare ori printr-o repartitie școlară, dacă, într-adevăr, va fi fost învățător, așa cum spunea Ion D. Petrescu, care, deja, îl „botează” Brezulescu: „În sfîrșitul primăverii anului 1884, părăsește tîrîmurile lumii acesteia, țărănul fruntaș (...) Dumitru Brezulescu fost vreme îndelungată învățător sătesc”. (7)

La fel, ziarul „Gorjul”: „Dl. Brezulescu e unicul fiu rămas în viață, după învățătorul D. Brezulescu”. (8)

Personal, n-am găsit în „Istoria învățămîntului din Oltenia”, scrisă de Nicolae

Andrei și Gheorghe Pârnuță, niciun învățător numit Breazu/ Brezulescu (9). De altfel, profesorul Pârnuță - pe care l-am cunoscut personal, la Arhivele Statului din București, unde ne-am aflat alături, ani de zile, la sala de lectură, și care a colaborat la emisiunile mele de radio - mi-a și dăruit cu dedicație, valorosul său op. Sigur, este de înțeles opțiunea biografiilor brezulescieni pentru un Dumitru Breazu învățător, fiindcă ar da mai bine în poză, adică omul cel mai reprezentativ, din toate timpurile, al Novacilor, să aibă o ascendență „intelectuală”. Dar, cu certitudine, e și mai nobil pentru el că s-a ridicat dintre „agricoli”, ca semn că zecile de generații anterioare de țărani au contribuit la făptuirea saltului dialectic de la acumulările cantitative, la explozia calitativă, vorba lui Argezei, contemporan și aproape leat cu el, în al său faimos „Testament”:

„Ca să schimbăm, acum, întîia oară, Sapa-n condei și brazda-n călimară, Bătrîinii-au adunat, printre plăvani, Sudoarea muncii sutelor de ani...” (10)

Așadar, să rămînem, pe de-o parte, la mărturia documentară certă, care atestă că părinții lui Matache Brezulescu, au fost: Dumitru Brazu, de ani 37, și Ioana, de ani 21, ambii agricultori (11), lucru confirmat și de consăteanul și contemporanul său, Petre Stamatoiu, grefier la Judecătoria de Ocol Novaci, care spune foarte explicit: „Fost-a și Brezulescu fiu de iobag” (12), și, pe de altă parte, la constatarea că el însuși a avut o devenire senzațională, grație ambiției și seriozității cu care a învățat carte, s-a pregătit pentru viață și a abordat, determinat, problemele societății din vremea sa.

Trist este nu că obîrșia sa parentală a fost țărănească, ci că a plecat în lumea de dincolo, atît de stupid și de devreme, cînd încă nu-și făcuse dovada întregii sale capacități de făur al Novacilor, care Novaci, probabil, și-ar fi scurtat, cu mult, perioada de metamorfozare, de la pauperul sat clăcășesc, cu căsuțe acoperite cu stuf, cu garduri de mărăcini și cu ulițe nămolose, la orașul înfloritor de astăzi, cu blocuri și vile, drumuri și străzi asfaltate, loc meritat și demn pentru capătul „Transalpinei”, cea mai spec-taculară, mai frumoasă și mai înaltă șosea din Carpații României.

- 1) ASG, Doc. IV / 499 (1605 /7113/ august 28, Tîrgoviște);
- 2) ASB, Ad-tive vechi, Dos. 2352/1808, Condică nr. 5 pentru Catagrafia birnicilor din județul Gorj, pe anul 1808;
- 3) Idem, Colecții particulare, Fond Poenaru, Doc. 16/Zapis de vînzare a unei livezi/;
- 4) Ibid. Mss. 1310, ff.109-110;
- 5) Id. MCIP, Ad-tive, Dos. 3207/1858;
- 6) Eleodor Focșăneanu: „Dumitru Brezulescu, o viață închinată țărînimii”, Editura „Vremea”, București, 1998;
- 7) Ion Dem. Petrescu: „Dumitru Brezulescu”, Tip. Universală, Buc., 1910, p. 3;
- 8) Ziarul „Gorjul”, din 19 mai 1914;
- 9) Nicolae Andrei - Gheorghe Pârnuță: „Istoria învățămîntului din Oltenia”;
- 10) Tudor Argezei: „Testament”, în vol. „Cuvinte potrivite”, 1927;
- 11) Cf A.S.Gorj, Registrul de stare civilă al comunei Novaci, nr. 147 / 1879, f. 91;
- 12) „Gorjeanul”, nr. 28-29, 26 iulie 1936.

Ion ZORILESCU

Novaciul de odinioară...

- articole și note publicate în săptămînalul interbelic „Gorjanul” -

„Misiunea laicilor în sfînta Biserică:

Sfînta Biserică este comunitatea sufletelor de pretutindenți, care mărturisesc, prin cuvînt și faptă, aceleași învățături. Pavel Apostolul descrie sf. Biserică „trupul lui Hristos”, avînd membre diferite: ochi, cap, picioare, fiecare cu funcțiuni aparte, însă, nu pentru sine, ci toate servind întregul, știînd că despărțite de butuc, mlădițele se usucă. Capul nevăzut al acestui așezămînt divino-uman, este Mîntuitorul Hristos, Carele a orînduit din veac, pentru conducere din veac, pentru conducere văzută și ierarhia bisericească: diaconi, preoți și arhieriei. Între aceste trei trepte există o unire organică, un acord ca între coardă și chitară, de a scoate o singură melodie. Prin sinoade, ierarhia conduce, sub inspirația sfîntului Duh, în mod infailibil și neschimbabil, dogmele ei rămînînd aceleași de-a pururi, peste oameni și timpuri. Sfînta Biserică este formată din cler și laici. Deopotrivă și unii și alții, sunt pietre vii în edificiul sfîntei Biserici. Clerul: învățînd, supraveghînd, ascultînd și colaborînd. Numai împreunarea laolaltă a membrilor formează corpul și nu e niciun membru care să nu fie de trebuință; iar de reaua funcționare sunt răspunzătoare toate organele ce-l compun. Cum corpul este condus de cap, prin funcțiunile lui superioare, așa și clerul, canonic orînduit, conduce nava sfîntei Biserici spre limanul mîntuirii. Și azi, ca și odinioară, organele reprezentative și executive în parohii, protopopii și eparhii, sunt alcătuite din clerici și laici. Fiecare parohie are 1 consilier laic la 100 de suflete și 3 sau 5 epitropi, după mărimea și bogăția parohiei, Eparhia are 1/3 clerici și 2/3 laici, membrii. Frumusețea vieții noastre statale e împletirea celor religioase cu cele civice, șeful statului fiind fiul sfîntei Biserici, cum șeful sfîntei Biserici e și fiul statului. Prin diferite comitete laice, clerul e-n slujba de consolidare a statului, cum în așezămintele religioase morale, laicul e ascultător sfîntei Biserici. Sfînta Biserică reclamă sprijinul laicilor întru plinirea misiunii sale; cum laicii nu se pot lipsi de religiune și morală în întreprinderile lor. Laicii pot ține conferințe lămuritoare a credinții străbune; iar prin presă, teatru, radio, cinematograf se pot alinia muncii de trudă a clerului. Pot înzestra sfînta Biserică cu cele de slujbă; a interveni, la timpul potrivit, pe lîngă Ministerul Cultelor, care de cele mai multe ori e laic, pentru: numiri de preoți, înființări de parohii, ori reînființări de Arhiepiscopii. Voievozii și Domnițele noastre sunt ctitori a mai toate monastirile presărate de-a lungul și de-a latul țării, ca și a tuturor actelor de urnire a bolovanilor așezați de-a curmezișul suifului nostru creștinesc și național. Laicii olteni, membri ai adunării eparhiale, mai toți cu înalte demnități administrative, culturale, politice, interne și externe, au datoria de a nu înceta o clipă, până nu se va face dreptate sfîntei Biserici, cu reînființarea Mitropoliei Craiovei, așa cum gîndește toată suflarea oltenească.

Pr. V.I. Tomescu, Novaci” („Gorjanul”, anul XXIII, nr. 30-31 din 31 iulie-7 august 1946, pag. 1)

Cristian GRECOIU

...Poeme captive

„Că de nu pot să fiu nevrednic/ Și să scriu ca ficine,/ Tu mă judeci de-ndărădnic,/ Înțeleg acum prea bine,/ Dar nu știu oricum să public,/ Nu scriu versuri trambuline,/ Conștiința nu-mi reduplic,/ Chiar de-ai pus speranțe-n mine”.

Apăsarea greutăților întîmpinate pentru a tipări cele scrise apare în poezia „Solum sum”: „N-o să văd nicicînd tiparul,/ Nu-mi vrea nimeni poezia,/ Doar ticnesc cu ea sertarul./ Nici măcar în vreun cenaclu,/ Nu pot trece de cenzură,/ Cum, dar, aş suci șperaclu,/ Porților, la editură?”.

Păstrîndu-și verticalitatea, poetului îi repugnă „lingăreala”, „flateria” și prosternarea întru atingerea vreunui interes: „Rostul meu e, deci, nesigur,/ Sunt și fi-voi vulnerabil,/ Un poet proscris, desigur,/ Absolut inadaptabil”.

Poeților tineri le adresează îndemnul responsabilității scrisului, pentru a ținti la înălțimea „cedrului suveran și falnic” și nu amestecîndu-se cu „tufe de bozii”: „Tu, tânăr poeteztru ce versifici/ Cât dai maculatura ta cu metrul/

Aminte ia: și bozii sunt prolifici,/ Dar bozu’, n veci, nu s-a-nălța cît cedrul” („Poeților tineri”).

„Cîntec amănat” este ultima poezie a volumului și se constituie ca o profesiune de credință a poetului, care se simte singur, marginalizat, fără a se amesteca în cadrul declamatorilor, care aduc „false omagii/ Lozinci ridicele și terne”. „Nu inmuri sapă pe arcade/ Simțite, sincere, frumoase,/ Ci fraze ieftine și fade/ Din moara de palavre scoase”. Pentru poet, sfînte rămân „Pămîntul țării scump și sacru”, „toți marginalizații” ce „cu sînge-au apărât Carpații/ Și Dunărea și Euxinul”. El simte ca o datorie să-și plece genunchii „în imășul/ Pe unde fiecare palmă/ Mucenicită de clăcașul/ Locuit de bici și de sudalmă”. „Poetul țara sa și-o cîntă”, simțîndu-se dator acestor vechi meleaguri, cu o cântare sfîntă. „În marea cea de ode”, poetul se simte dator nu unei mode, „ci gleei strămoșești”, desigur. Amicul imaginar, pe care-l ia drept interlocutor, mai află că poetul nu va învăța „năravul/ Gargarelor patriotarde/ Doar spre-a-ngroșa numeric vrafu/ Versificările deșarte....”.

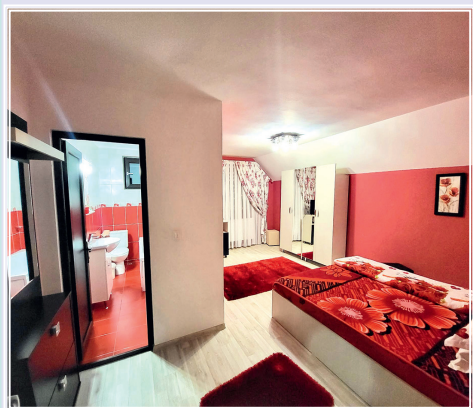
Patriotismul îi este neîndoielnic, dar, în exprimarea lui, vrea să aleagă firescul și nu impunerea unor alte rosturi: „Eu țara mi-o iubesc, vezi bine,/ Și o consider ca un templu/ Și numele-i cel sfînt rostescu-l/ Ca Taină, de la primul gîngur/ Dar lasă-mă s-aleg firescul,/ În drumul meu de unul singur”.

În concluzie, în volumul de față asistăm la un discurs liric al unui poet damnat, care-și croiește greu destinul într-o lume ale cărei precepte nu se potrivesc cu ale sale și, de aceea, îi este tot mai greu, în acest hățis de piedici, să-și exprime gândurile și sentimentele. Sub aspect prozodic, remarcăm grija poetului pentru perfecțiunea formei, care este adecvată fondului de idei exprimate și speciei literare abordate. Stilul sentențios, în mare parte, impune o versificație lipsită de podoabe, dar impunătoare prin solemnitatea exprimării, fiecare idee fiind argumentată liric și prozodic. Rima este variabilă, predominînd rimele înscrucișate și împerecheate. Remarcăm firescul exprimării, prin care poetul pare a comunica cu cititorul într-un discurs armonios și plăcut la lectură. (Va urma)

Conacul lui Bulică - oază de liniște la poalele Transalpinei

La poalele Munților Parâng, acolo unde începe spectaculoasa șosea montană Transalpina, se află **Conacul lui Bulică**, o pensiune cu suflet, unde tradiția gorjanească se împletește armonios cu rafinamentul modern.

Situat în pitorescul oraș Novaci, conacul este punctul de plecare ideal pentru aventuri montane sau pentru zile de relaxare în mijlocul naturii.

La doar 12 km se află stațiunea montană Rânca, o destinație perfectă pentru iubitorii de schi și drumeții, iar la 39 km se poate ajunge la Straja, o altă perla a zonei montane. Totodată, la 46 km se găsește renumitul Ansamblu sculptural Constantin Brâncuși din Târgu Jiu.

„Conacul lui Bulică” își întâmpină oaspeții cu eleganță și ospitalitate autentică. Clădirea dispune de 11 camere duble, fiecare având baie proprie, TV cu ecran plat, acces Wi-Fi gratuit, încălzire centrală, prosoape pufoase etc. Unele camere includ și o zonă de relaxare, perfectă pentru o dimineață tihnită cu o cafea aburindă și o priveliște de vis.

Oaspeții se pot bucura de o terasă acoperită și un living spațios cu sală de mese și locuri care te invită la povești și voie bună. Pentru cei care preferă să-și pregătească singuri mesele, bucătăria este complet utilată și deține tot ce este necesar: cuptor, frigider, veselă, pahare și chiar mașină de spălat vase.

Iar, pentru clipe de răsfăț deplin, pensiunea oferă acces la un ciubăr încălzit, perfect pentru relaxare sub cerul înstelat, după o zi plină de drumeții pe Transalpina.

Cu o capacitate de peste 20 de persoane, pensiunea este ideală atât pentru familii și grupuri de prieteni, cât și pentru cupluri care caută un refugiu sau un moment de liniște într-un cadru natural de excepție.

L++, fiecare detaliu este gândit pentru confortul și relaxarea oaspeților. Atmosfera caldă, ospitalitatea gazdelor și frumusețea împrejurimilor fac din acest loc o destinație de suflet, unde timpul pare să curgă mai lin, iar amintirile se adună firesc, ca într-o poveste.

Descoperiți un colț de rai și liniște la Pensiunea Alexia din Novaci!

Situată la poalele spectaculoase ale Munților Parâng, într-o zonă renumită pentru aerul curat și peisajele pitorești, Pensiunea Alexia este destinația ideală pentru o evadare relaxantă, departe de agitația cotidiană.

Pensiunea Alexia vă pune la dispoziție:

Cazare confortabilă: cinci camere elegante și primitoare, fiecare dotată cu baie proprie, asigurând astfel intimitatea și confortul de care aveți nevoie pentru un sejur odihnitor.

Facilități pentru gătit: o bucătărie comună, complet utilată, unde vă puteți pregăti propriile mese, simțindu-vă exact ca acasă.

Oază de relaxare în aer liber:

* Un foișor spațios și un grătar generos, perfecte pentru seri de neuitat alături de cei dragi;

* O piscină sezonieră (în aer liber), care vă invită să vă răcoriți și să vă bucurați de soare în zilele calde;

* Un spațiu verde frumos amenajat, ideal pentru relaxare, jocuri

sau pur și simplu pentru a savura liniștea naturii;

* Divertisment: o masă de ping-pong pentru momente pline de energie și competiție amicală.

Aici veți găsi multă liniște și veți beneficia de o relaxare deplină. Gazdele primitoare se asigură că fiecare turist se simte binevenit și apreciat.

Locația Pensiunii Alexia este un excelent punct de plecare pentru explorarea celor mai frumoase atracții ale zonei, fiind în apropierea faimosului drum Transalpina, a Stațiunii Rânca, a Peșterii Muierii și a Mănăstirii Polovragi.

Sunteți așteptați să vă bucurați de confort, natură, ospitalitate și, mai ales, de mult aer curat!

Pensiunea Alexia este acreditată de Ministerul Turismului cu 3 stele.

Pagină realizată de Prof. Simona CONSTANTINESCU